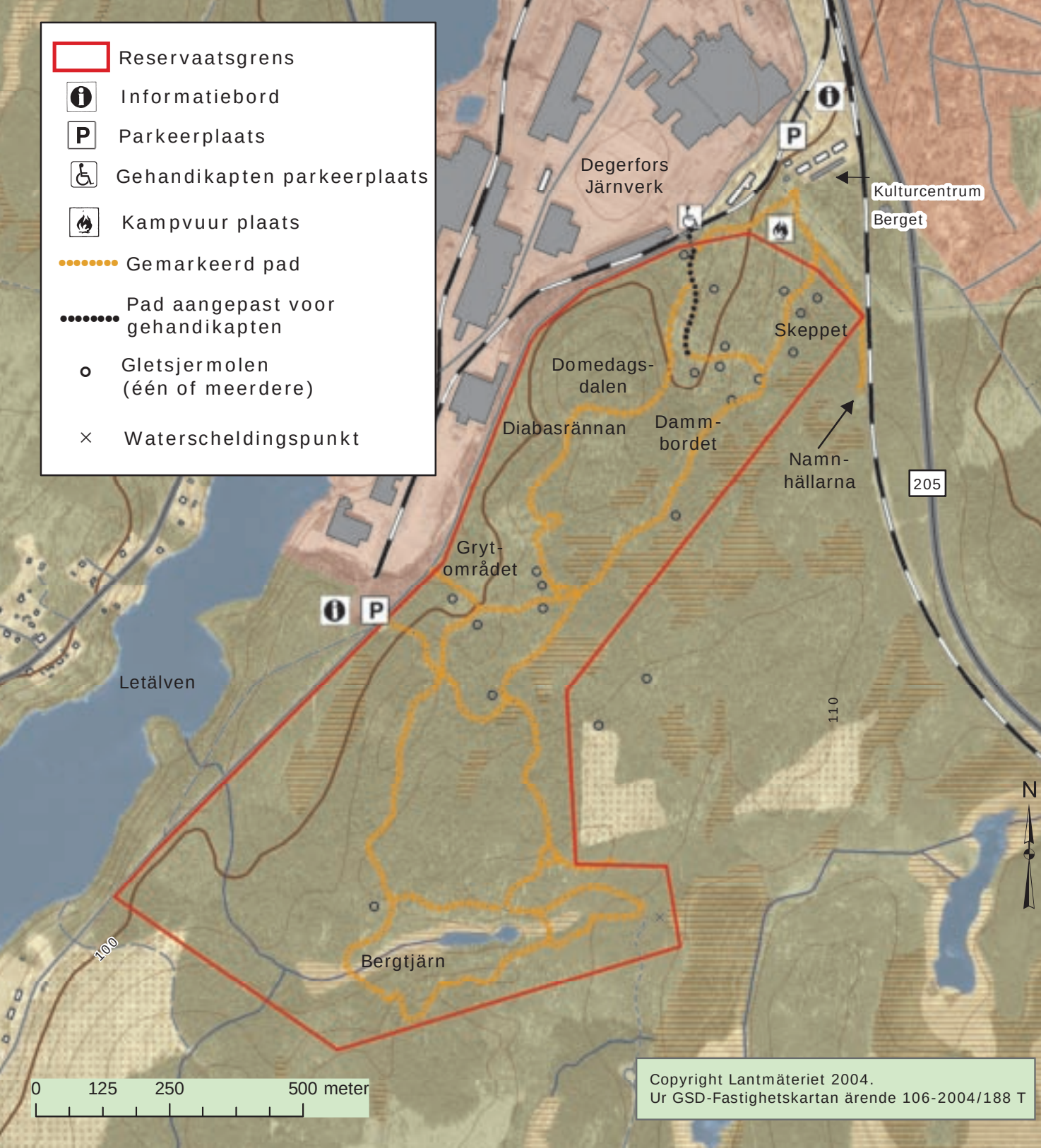

- Reservaatsgrens
- Informatiebord
- Parkeerplaats
- Gehandikten parkeerplaats
- Kampvuur plaats
- Gemarkerd pad
- Pad aangepast voor gehandikten
- Gletsjermolen (één of meerdere)
- Waterscheldingspunt

Zo komt u naar de Sveafallen

Het natuurreservaat ligt naast de ijzerfabriek in het zuidoostelijke gedeelte van Degerfors. Als men vanaf het centrum naar Svartå rijdt (weg 205) dan vindt men een verwijzings-bord vlak voor de onder-door-gang van de spoorbaan.

Lees meer

Svenska Turistföreningens årsbok 1975. Närke Berg och jord, Sveriges Nationalatlas, 1994
Edberg, Rolf. De glittrande vattnens land, 1980
Lindstén, Carl Anders. En resa i tiden, 2001

Denk aan!

- Verplaats geen stenen of andere natuurmaterialen
- Laat bomen, struiken en andere planten onaangeroerd staan
- Maak geen vuur en kampeer niet in het natuurreservaat
- Laat geen rotzooi achter

De regels voor het natuurreservaat worden uitvoerig aangegeven op borden in het natuurreservaat.

Feiten over Sveafallen

Sveafallen werd een natuurreservaat in 1975. Het natuurreservaat ligt op de grens van het gewest Närke en het gewest Värmland, in de gemeente Degerfors.

Oppervlakte: 88 ha

Beheer: Sveaskog

Meer informatie

Örebros provinciebestuur, tfn: 019-19 30 00

www.t.lst.se

Gemeente Degerfors

Sveaskog

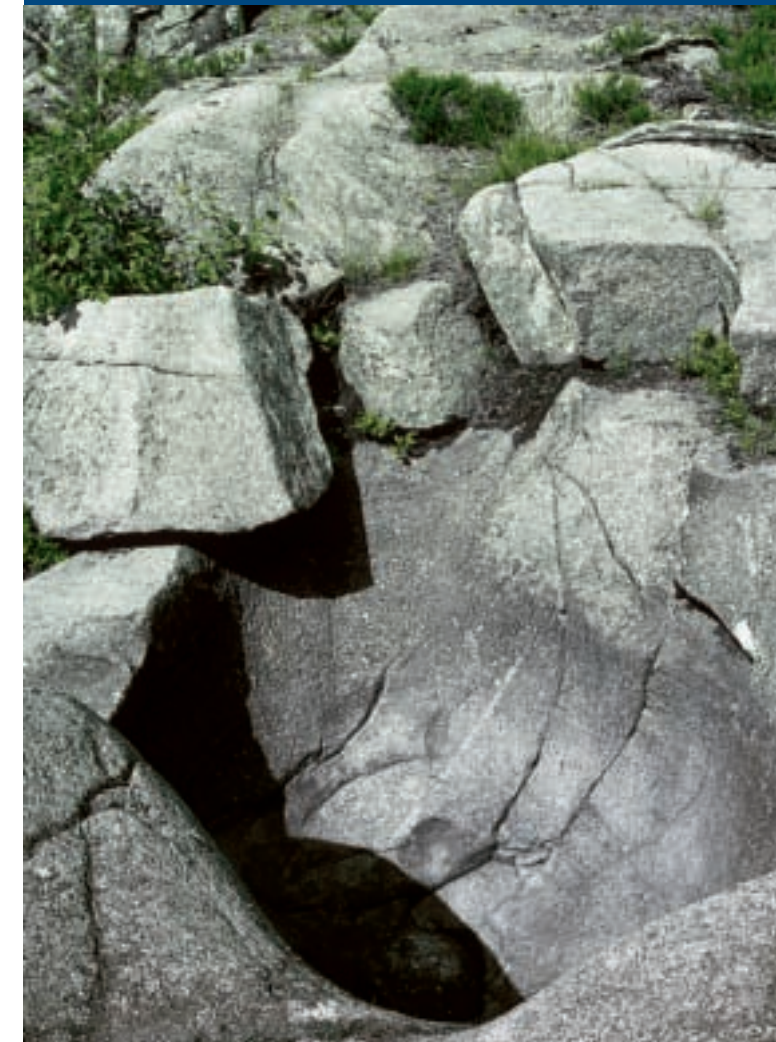
Het doel met Zweedse natuurreservaten is het bewaren van biodiversiteit, het beheren en bewaren van waardevolle natuurmilieus en het voorzien in de behoefte aan gebieden voor recreatie.

Omslagfoto stelt de gletsjermolen "De badkuip" voor. Productie: Örebros gewestbestuur.
Layout: Veronica Svahlin. Vertaling: Mikael Horsman, Karin de Beer. Foto's: Åke Jansson.
Illustraties: Michael Holmberg. Publicatienummer: 2005:28, Oplage: 5 000 ex.
Druk: Edita Västra Aros AB, Actualiteitsdatum: 2005-06.

NATUURRESERVAAT IN DE
PROVINCIE ÖREBRO

Sveafallen

ÖREBROS GEWESTBESTUUR
GEMEENTE DEGERFORS

Het gebied **Sveafallen** vervult een belangrijke sleutelrol bij het geologisch onderzoek rond de vroegere uitmond- ing van het Ancyclusmeer tijdens de laatste periode van de ijstijd. Tegenwoordig is het gebied bebost, maar spo- ren van het glaciale smeltproces kan men zien in de vorm van ”jättegrytor” (gletsjermolens) en zwerfkeien.

Geschiedenis

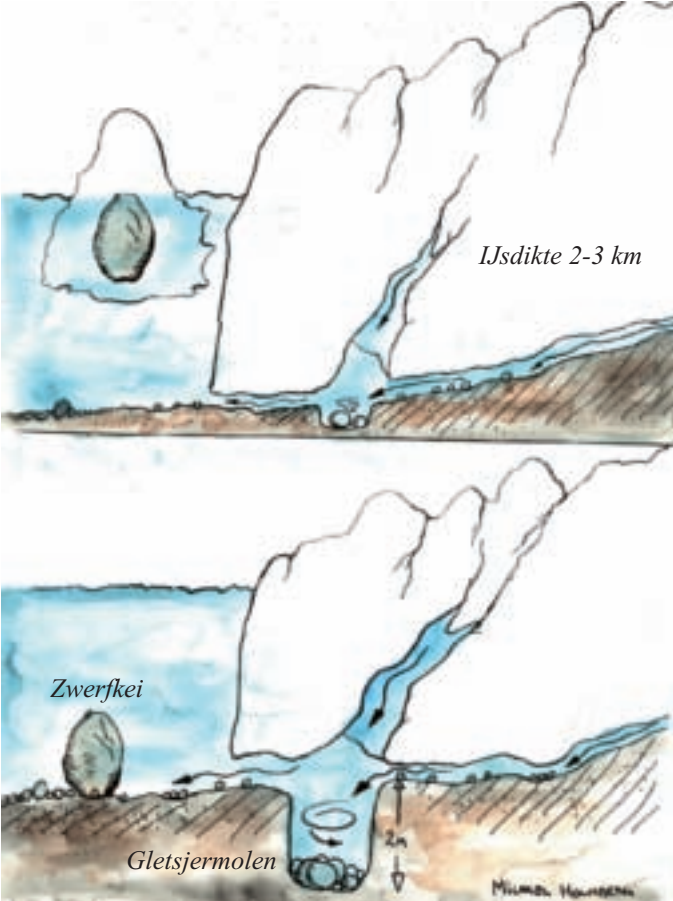
Toen het landijs zich 10.000 jaar geleden terugtrok, lag een groot deel van het huidige Zweden onder water. Een grote binnenzee, ”Yoldiahavet”, dubbel zo groot als de Oostzee, bedekte grote delen van Svealand en de helft van Finland. Het land dat door een ijslaag van 3 000 meter was neer- gedrukt verhief zich geleidelijk. Bij deze stijging, welke tot de dag van vandaag nog steeds plaats vindt, steeg de bodem in het Degerforsgebied met 160 meter. Naargelang het land zich verhief werd de Närkeestroom smaller en smaller. Na ver- loop van tijd bleef alleen de zgn. Svearivier over. De Svea- rivier mondde uit in de Noordzee, welke toentertijd tot aan het Letälvsdal reikte, direkt ten zuiden van Degerfors (zie figuur 1). Hier botste de rivier met een andere rivier vol met smeltwater, ”Fornletälven”, welke uit het noorden kwam aanstromen. De botsing veroorzaakte sterke waterwerveling- en, welke al het losse materiaal wegspoelden, behalve de aller grootste steenblokken.

Figuur 1

Verschillende theorieën

De geologisch belangrijke betekenis van het gebied werd pas in de twintiger jaren door de professoren Munthe en von Post ontdekt. Eerdere onderzoekers beweerden dat door de op- merkelijke hoogte verschillen tussen het Ancyclusmeer en de Noordzee er een krachtige waterval ontstond in dit gebied.

Figuur 2. Zwerfkeien zijn ongetwijfeld in de meeste gevallen naar het gebied gekomen terwijl zij vastgevroren zaten in een ijsberg, het zgn. doodijs. Na het smelten bleef het blok in het landschap achter.

Men maakte vergelijkingen met de huidige Niagara water- vallen en beweerde dat de Sveafallen tot drie keer zo groot geweest zou kunnen zijn. Deze bewering heeft sindsdien veel toeristen gelokt. Later onderzoek, o.a van professor Fredén in de zestiger en zeventiger jaren, stelde vast dat er geen grote hoogteverschillen waren tussen de twee zeeën en dat er daarom geen echte waterval geweest kan zijn.

Gletsjermolens

In de Sveafallen zijn veel gletsjermolens (gletsjerkommen). Een gletsjermolen ontstaat doordat grote en kleine stenen ronddraaien door de waterkracht. Deze stenen worden loop- stenen genoemd, zij malen een kom in de rotsbodem (zie figuur 2).

De meeste kommen in de Sveafallen zijn waarschijnlijk ontstaan tijdens de laatste ijstijd toen het landijs over het gebied lag. Het smeltwater stortte zich toen naar beneden in de spleten en geulen om een rivier onder het ijs te vormen, tussen de oerberg en het landijs. De sterke druk die toen ont- stond zette de stenen in beweging. De kleinste kommen zijn slechts een paar decimeter breed terwijl de grootste een diameter van 1-4 meter hebben en 8 tot 10 meter diep zijn. Tot op heden zijn er al meer dan 200 kommen gevonden, maar elk jaar worden er weer nieuwe kommen ontdekt welke van begroeiing en aarde ontdaan worden.

In het zuidelijke gedeelte van het natuurreservaat ligt het bosmeertje ”Bergtjärn”.

Bezienswaardigheden

In het natuurreservaat kan men vijf stroomgeulen zien waarvan wordt aangenomen dat daar het water van de Svearivier doorheen heeft gestroomd opweg naar de Letälven. Bijzonder de moeite waard is het Domedagsdal en het Bergtjärngeul. Het Domedagsdal is de diepste van de vijf geulen. Aan de westelijke kant ligt een steile rotswand waarvan het hoogste punt zich 17 meter boven de dalbodem verheft. In het zuidelijke deel van het natuurreservaat ligt bij het Bergtjärn de Bergtjärngeul. Daar verheft zich een hoge en loodrechte rorswand boven het bosmeertje. De waterscheiding tussen Oostzee en Skagerrak heeft in dit gebied zijn laagste punt.

Wandelpaden

Er zijn wandelpaden met verschillende lengte en moeilijk- heidsgraad in het natuurreservaat. Het kortste rondje door

Het Domedagsdal

het Domedagsdal is ca. 1,4 km lang en is makkelijk te lopen. Het langste rond het bosmeertje (Bergtjärn) en het waterscheidingspunt is ca 5,3 km lang. Dit is in het zuidelij- ke gedeelte zeer geaccidenteerd en moeilijker begaanbaar.

De wandelpaden en gletsjergaten zijn aangegeven d.m.v. oranje markeringen op de bomen en op de stenen. Als men begint bij het grote parkeerterrein bij het kultuurcentrum Berget, helemaal in het noorden, dan komt men na ongeveer 50 meter bij het informatiebord en het startpunt van de wandelingen. In Berget is een informatiekamer met infor- matie over het natuurreservaat de Sveafallen.

Het gebied in het Domedagsdal is aangepast voor ge- handikapt en mensen in rolstoelen kunnen dit dal berei- ken vanaf de parkeerplaats bij de ijzerfabriek direkt ten noorden van de vallei.

Natuur en begroeiing

De natuur in de Sveafallen bestaat uit naaldbos, gedomi- neerd door dennen die groeien op een rotsige ondergrond. In enige delen van het gebied wordt het bos door actieve maatregelen open gehouden om een goed uitzicht en over- zicht op de omgeving te behouden. In andere gebieden wordt het bos met rust gelaten om zich vrij te kunnen ont- wikkelen. Rotssilene groeit spaarzaam op enkele plekken met rotsige ondergrond. Ook de dennenorchis (Goodyera repens) komt voor in het gletsjermolengebied.

In de Sveafallen zijn ook enkele met bos begroeide moerasgebieden te vinden. In het zuidelijk deel van het natuurreservaat zijn de grond en de stenen met mos bedekt. Daar kan men een ”trollen-bos” ervaren zoals dat op de schilderijen van John Bauer voorkomt.